

DIGITALIZACIJA ZBIRKI GLAZBALA U ETNOGRAFSKOME MUZEJU U ZAGREBU – OD IDEACIJE DO REALIZACIJE

MR. SC. ŽELJKA PETROVIĆ
OSMAK

Etnografski muzej, Zagreb
zpetrovic@emz.hr

UVOD

U fundusu Etnografskog muzeja u Zagrebu smještene su dvije zbirke tradicijskih glazbala koje čuvaju vrijedne primjerke narodnog stvaralaštva te svojim sadržajem tematiziraju tradicijsku glazbu svjedočeći o visokoj umjetničkoj razini anonimnih autora. Riječ je o Zbirci glazbala (u vlasništvu Etnografskog muzeja) i Zbirci glazbala Franje Ksavera Kuhača (pohrana u Etnografskome muzeju, vlasništvo Hrvatskoga glazbenog zavoda).

Zbirka glazbala trenutačno sadržava više od pet stotina predmeta (568 zapisa u programu M++), sustavno prikupljenih od samog osnutka Etnografskog muzeja (1919.) do današnjih dana. Svojim sadržajem upućuje na promjene i kontinuitet glazbenih tradicija na određenom području Republike Hrvatske i šire.¹ Glazbala su većim dijelom rad samoukih majstora glazbalara, stoga je svaki predmet jedinstven primjerak izrađen i ukrašen različitim metodama

i tehnikama. Glazbalima se koristilo u raznim društvenim javnim i privatnim kontekstima (uz rad, proslavu, običaje i sl.) neprestano upućujući na važnost i bogatstvo glazbe u svakodnevnom životu kao i na istodobno prepletanje različitih kultura na prostoru cijele Hrvatske.² Upravo su u Etnografskome muzeju 1920. godine osnutkom Odsjeka za pučku glazbu i elaboratom *Muzikološki rad Etnografskog muzeja u Zagrebu od osnutka do konca g. 1929.* objavljenim u *Narodnoj starini* iz 1931. godine³ prema riječima hrvatskog etnomuzikologa Jerka Bezića postavljeni temelji za institucijsko bavljenje etnomuzikologijom na području bivše Jugoslavije.⁴ U muzejskom su odsjeku radili istaknuti muzikolozi Božidar Širola i Vinko Žganeć, uz vrijedno sudjelovanje Milovana Gavazzija. U tom je razdoblju ujedno za fundus Muzeja prikupljen najveći broj glazbenih instrumenata.

Zbirka glazbala Franje Ksavera Kuhača, koja je od samog osnutka Etnografskog muzeja u njemu i pohranjena, sadržava najvrednije primjerke glazbala koji, osim što upućuju na najstarije tradicije i načine muziciranja, svjedoče ujedno i o promjenama u načinu glazbovanja koje su se tijekom desetljeća događale u ruralnim, ali i urbanim područjima diljem Hrvatske. Iscrpne podatke i izvješća s vlastitih terenskih istraživanja koja su se odvijala od 1857. do 1886. godine Franjo K. Kuhač objavio je u radu *Prilog za povijest glasbe južnoslavjenske: kulturno historijska studija* (1877. – 1879., 1882.)⁵ čime je Zbirku obogatio brojnim zanimljivim povijesnim činjenicama te svojim čitateljima omogućio uvid u društveni i kulturni kontekst u kojemu su se pojedina narodna glazbala rabila.

Slika 1. Kravarski rog, Bosna, 19. st. (EMZ POH-433/1920)

Slika 2. Orguljice, Hrvatsko zagorje, prva polovica 20. st. (EMZ Et 6454)

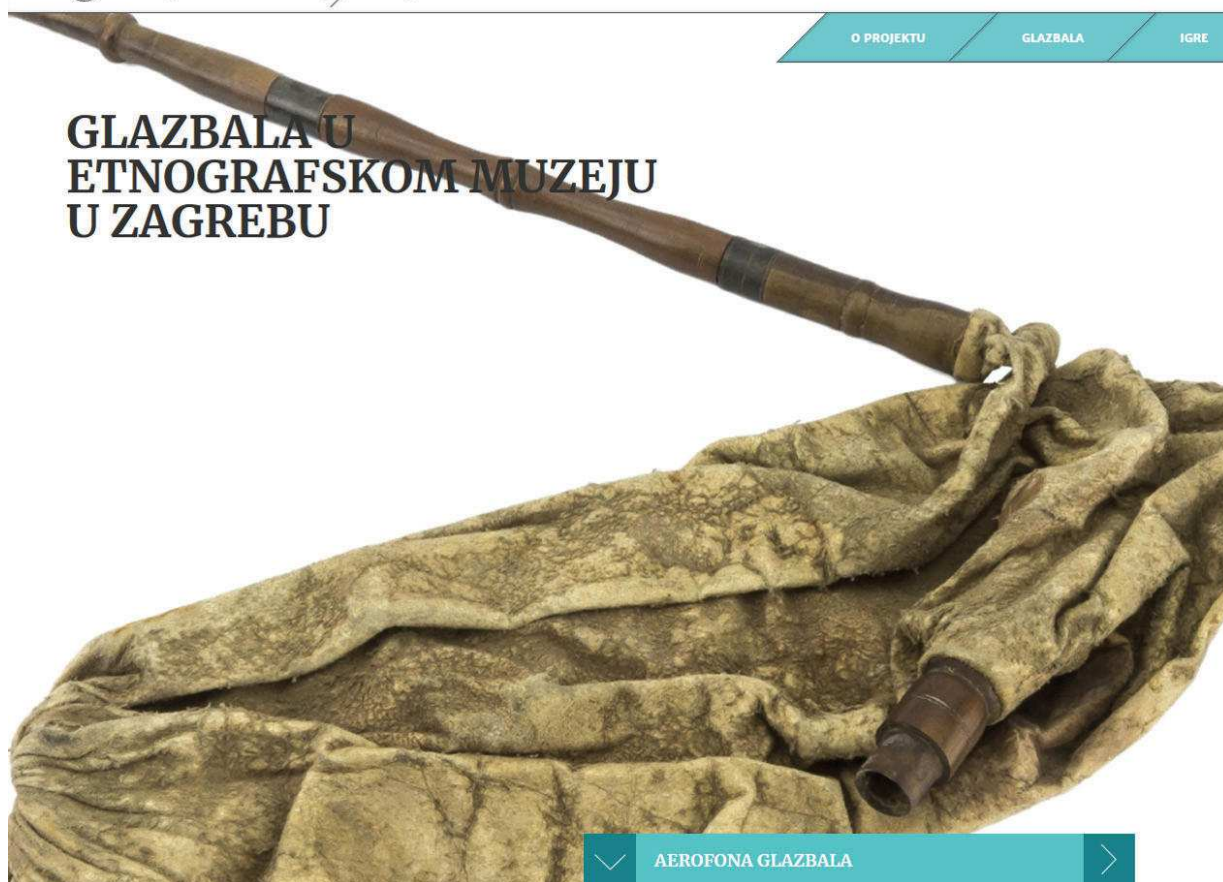
Slika 3. Citra, Legrad, Podravina, 20. st. (EMZ Et 48411)

Unatoč brojnim objavljenim radovima o tradicijskoj i narodnoj glazbi, glazbala iz Etnografskog muzeja rijetko su bila izložena posjetiteljima Muzeja, tek sporadično dopunjavajući veće tematske izložbe. U sadašnjemu stalnom postavu Etnografskog muzeja nalazi se tek pet glazbala raspoređenih prema lokalitetu, čija je uloga u izložbenom smislu upotpuniti vitrine s narodnim nošnjama iz pojedinih krajeva.

Zbog rijetke izloženosti javnosti toga iznimnog i vrijednog dijela fundusa Etnografskog muzeja 2017. godine započet je projekt digitalizacije jednog dijela Zbirke glazbala i cijele Zbirke glazbala Franje K. Kuhača koji je predstavljen u obliku dvojezičnoga multimedijskog kataloga na mrežnim stranicama Etnografskog muzeja. Jedan je od ciljeva ovog projekta upoznati najširu javnost u Republici Hrvatskoj i izvan nje s bogatim fundusom Etnografskog muzeja koji sadržava najstarije i najvrednije čuvane primjerke tradicijskih glazbenih instrumenata u Hrvatskoj te svjedoči o kontinuitetu glazbenih tradicija na određenim područjima.

Izložba ili katalog u bilo kojem obliku temeljni su oblik muzejske komunikacije, ključni dio bilježenja, čuvanja i razmjene znanja stvaranog u muzejskom okružju, stoga je projekt osmišljen tako da se multimedijским mrežnim katalogom poveže sadržaj zbirki glazbala iz Muzeja s pripadajućim audiomaterijalom, odnosno autentičnim zvukom pojedinih glazbala na kojima je zvuk moguće dobiti.⁶

GLAZBALA U ETNOGRAFSKOM MUZEJU U ZAGREBU

Slika 4. Naslovna stranica multimedijiskoga mrežnog kataloga (<http://glazbala.emz.hr/hr>)

PROCES RADA I PROJEKTNE FAZE

Projekt digitalizacije zbirke i izrade interaktivnoga multimedijiskog kataloga osmišljen je 2016. godine, nadovezujući se na već postojeće projekte stručne obrade glazbala iz Etnografskog muzeja,⁷ te je planiran u nekoliko faza.

Cilj projekta koji se temelji na dosadašnjim istraživanjima zbirke glazbala jest bogat fondus Etnografskog muzeja koji sadržava tradicijsku glazbenu baštinu, a čuva se u čuvaonici, arhivu i dokumentaciji Muzeja, učiniti dostupnim najširoj javnosti.

Također, željeli smo napraviti svojevrsnu mrežnu platformu za daljnja istraživanja i

razmjenu iskustava i znanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini te provedbom projekta ojačati komunikaciju Muzeja s posjetiteljima, korisnicima, partnerima i suradnicima u zemlji i inozemstvu.⁸ Višestruki ciljevi ogledaju se i u pripremi materijala i fotografija prema preporukama i standardima konzorcija MIMO (engl. Musical Instrument Museums Online) zbog kompatibilnosti i istodobne pripreme za uključivanje u međunarodni projekt umrežavanja zbirke glazbala na regionalnoj razini, čime bi zbirke dobile veću vidljivost i bile pristupačne najširoj javnosti u Hrvatskoj i izvan njezinih granica.⁹

Glazbala su u muzejskim čuvaonicama, tijekom njihove stručne obrade i u objav-

ljenim radovima usustavljena prema važećemu klasifikacijskom sustavu Hornbostela i Sachsa iz 1914. godine.¹⁰

Financijska sredstva bila su tražena od Ministarstva kulture Republike Hrvatske koje je s 80 % odobrenih sredstava poduprlo izradu ovakvog projekta te omogućilo njegovo ostvarenje. Suradnja na projektu ostvarena je s različitim odjelima u Muzeju kao i s vanjskim partnerima.

S obzirom na to da su Zbirka glazbala i Zbirka glazbala Franje K. Kuhača registrirane i stručno obrađene, te objavljene u tiskanom katalogu 2014. godine, metapodatci i tekstovi već su bili pripremljeni i prevedeni na engleski jezik te spremni za daljnju obradu i izradu interaktivnoga multimedijuskoga mrežnog kataloga. Kao

uvod u drukčiju vrstu muzejske komunikacije s javnošću trebalo je pripremiti desetak kartica dodatnog teksta i njegov prijevod na engleski jezik, što je i učinjeno tijekom prve faze rada na projektu 2017. godine.

Kao ilustrativni materijal odabrane su postojeća digitalizirana rukopisna i fotografska građa iz dokumentacije i arhiva Etnografskog muzeja te pojedine fotografije glazbala kojima se koristilo i u tiskanom izdanju kataloga. Suradnja dokumentarista i kustosa pokazala se u ovom projektu iznimno važnom, stoga su u daljnjoj nadogradnji multimedijuskoga mrežnog kataloga unaprijed dogovoreni koraci kojima bi se povezala digitalna obrada dokumentacijske građe s ciljevima i sadržajem kataloga.

 etnografski muzej / zagreb

HR / EN

GLAZBALA U ETNOGRAFSKOM MUZEJU U ZAGREBU
O PROJEKTU
GLAZBALA
IGRE

AEROFONA GLAZBALA

DIPLE

JEDINKE

DVOCIJEVNE SVIRALE

TROCJIJEVNE I ČETVEROCIJEVNE SVIRALE

SOPILE I ROŽENICE

GAJDE I DUDE

MIH, MIŠNICE ILI MJEŠNICE

TRSTENICE

TRUBLJE I ROGOVI

HARMONIKE

GRMAVICA

IDIOFONA GLAZBALA

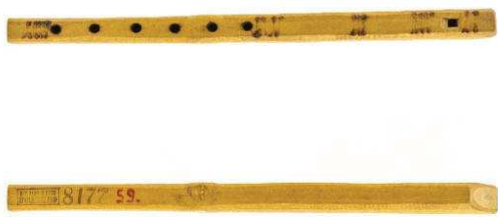
KORDOFONA GLAZBALA

MEMBRANOFONA GLAZBALA

Jedinke

Jednocijevne sviraljke tipa flaute s nizom rupica za prebiranje, ovisno o lokalitetu, imaju razne nazive: *žvegljica, jedinka, duduk, svirala, ćurominka, slavić, fistula, ćurlik, kavela, strančica*. Ova su se glazbala koristila kao solistička i signalna glazbala, a izrađivana su od drveta. Često su ih izrađivali pastiri za vlastitu zabavu. Ovakav tip glazbala rasprostranjen je među svim južnim Slavenima.

U Zbirci glazbala većinom su s područja sjeverozapadne Hrvatske, zatim iz Dalmacije, Ravnih kotara i Like; nekolicina ih je iz Bosne i Hercegovine a jedne su iz Bugarske.

Frula - jedinka / izradio Mirko Gereci; Stubički Laz, 2. des. 20. st. / Et 8177, Zbirka glazbala

Slika 5. Podjela glazbala prema klasifikaciji Hornbostela i Sachsa te prikaz pojedine skupine predmeta u klasifikacijskom sustavu

Tijekom 2017. godine digitalizirana su i obrađena ukupno 142 predmeta iz Zbirke glazbala te cijela Zbirka glazbala Franje K. Kuhača, dakle svih 56 predmeta. Digitalizacija, fotografiranje i obrada fotografija prema preporukama i standardima MIMO-a te izrada zvučnog materijala napravljeni su u prostorijama Etnografskog muzeja u suradnji sa stručnom djelatnicom Muzeja¹¹ i vanjskim su-

radnicima glazbenicima koji se profesionalno ili amaterski bave muziciranjem na tradicijskim glazbenim instrumentima.¹² Tijekom prve faze za izradu audiozapisa odabrano je 78 glazbenih instrumenata na kojima se zvuk može proizvesti. U najvećem broju riječ je o aerofonim glazbalima koja su uglavnom izradile samouke osobe motivirane za izradu glazbala isključivo za vlastite potrebe. Pose-

etnografski muzej / zagreb
HR / EN

GLAZBALA U ETNOGRAFSKOM MUZEJU U ZAGREBU
O PROJEKTU
GLAZBALA
IGRE

GLAZBALA > AEROFONA GLAZBALA > DIPLE

Diple
Zelovo, Sinj, sredina 20. st.
drvo
bušenje, izrezivanje, tokarenje
ukras: tokarenje, utiskivanje, zarezivanje

dužina = 22,3 cm
dužina kutla = 6,8 cm
promjer kutla = 5,4 cm
dužina prebiraljke = 15,1 cm
udaljenost između rupica za prebiranje = cca 1,5 cm

Zvučni zapis: Stjepan Večković, svirano na opisanom glazbalu iz fundusa

Et 18447
Zbirka glazbala

OPIS

Diple se sastoje od prebiralice na koju se nastavlja prstenasti dio te kutla. Unutar kutla se nalaze jednostruki piskovi, a kroz prebiralicu su izbušene dvije cilindrične cijevi s rupicama za prebiranje s rasporedom 6:2. Prostor na kojem su izbušene rupice je nožem lagano udubljen. Na taj je način prebiralica s gornje strane podijeljena na šest polja.

SNIMKA

▶

Slika 6. Kataloška kartica i pripadajući audiozapis

bice se ističu pastirske svirale, mjevovi ili tamburice samice i dangubice, koje su uglavnom izrađivali pastiri kako bi si skratili boravak na paši dok su čuvali ovce, stoku ili perad. Autentičan zvuk navedenih tradicijskih glazbala, koji nismo mogli dočarati tiskanim izdanjem, omogućili smo multimedijским katalogom, a to nam se činilo vrlo važnim jer je upravo mogućnost stvaranja zvuka, odnosno muziciranje, ono što ove muzejske predmete čini drukčijima od drugih. Također, ton i tonski niz izvedeni na pojedinom glazbalu dodatna su informacija o načinu i kontekstu izvođenja tradicijske glazbe i njezinoj preobrazbi u vremenu. Stoga smo iskoristili priliku da digitalizacijom i multimedijским mrežnim katalogom dodamo vrijednost zbirkama glazbala te sačuvamo nematerijalni dio tradicijske glazbene baštine u autentičnom zvuku pojedinih glazbala iz muzejskog fundusa.

Kao nastavak projekta 2018. godine započeta je restauracija kordofonih glazbenih instrumenata¹³ u suradnji s vanjskim suradnikom – Glazbalima *Gojmerac*, tradicijskim obrtom za proizvodnju, popravak glazbala, edukaciju i prodaju¹⁴ – u cilju restauracije odabranih glazbala do mogućnosti izvođenja zvuka, ali i očuvanja pojedinih ornamenata i likovnih prikaza. Kako su glazbala najčešće izrađivali samouki majstori koji su ih ukrašavali prema tradicijskim načelima svojeg kraja, mnoga glazbala osim muzikološke imaju i likovnu umjetničku vrijednost. Pojedine vrste instrumenata pokazuju poseban ornament i način ukrašavanja, a svakako su najbogatije ukrašene gusle čiji su korpus i vrat obično pokriveni gustim geometrijskim rezbarenim ornamentima, koji nerijetko upućuju na magijsku postavnicu u narodnom stvaralaštvu.

Informatičku i tehničku podršku osigurala je tvrtka Link2, specijalizirana za projektiranje, razvoj i primjenu informacijskih sustava za upravljanje zbirkama kulturne i prirodne baštine.¹⁵ Informatička i tehnička podrška u ovom projektu podrazumijeva programiranje i primjenu interaktivnoga multimedijskog mrežnog kataloga (povezivanje fotografija i metapodataka s digitaliziranim zvučnim materijalom), grafičko oblikovanje multimedijskog kataloga te izradu multimedijške platforme za obrazovanje i zabavu, što uključuje pripremu sadržaja, programiranje i pokretanje platforme s tri interaktivne igre. Etnografski muzej s tvrtkom Link2 nastavlja suradnju i u daljnjim koracima razvoja ovoga multimedijskog mrežnog kataloga, stoga je 2019. godine Link2 pripremio izvoz podataka u formatu LIDO za Ministarstvo kulture kako bi se podatci prosljedili nacionalnom agregatoru, a potom i Europeani, na čijem će portalu prema dosadašnjim dogovorima i planovima biti objavljeno svih 168 predmetnih kartica obrađenih i trenutačno predstavljenih na mrežnom portalu glazbala.emz.hr.

KORISNICI I DISEMINACIJA

Ovim programom obuhvaćena je vrlo široka skupina korisnika, od djece osnovnoškolske dobi do najstarijih korisnika muzejskog sadržaja. Multimedijška platforma za obrazovanje i zabavu s tri interaktivne igre na zabavan i jednostavan način uči posjetitelje ove mrežne stranice, bez obzira na to je li riječ o djeci ili odraslima, o povijesti hrvatske tradicijske glazbene baštine, one materijalne (glazbalo) i one nematerijalne (zvuk). Stoga je jedan od zadataka ovog projekta

razvijanje znatiželje, kreativnosti i radoznalosti kod djece te poticanje vrijednosti od najranije dobi koju bi djeca na smislen i trajan način mogla uključiti u svoje životne navike.

Za stručnjake i amatere ljubitelje hrvatske tradicijske glazbe ovaj je projekt svojevrsna obrazovna platforma za daljnja istraživanja, čime se potiču održiv razvoj nematerijalne kulturne baštine te suradnja s lokalnom zajednicom i drugim ustanovama koje čuvaju i promiču tradicijsku materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu Republike Hrvatske.

Također je jedan od ciljeva ovog projekta privući i najstariju publiku koja još uvijek čuva živa sjećanja na zabave i određene životne aktivnosti praćene glazbom,

a koja će emotivno probuditi na izložbama obogaćenim digitaliziranim glazbenim sadržajem Etnografskog muzeja.

Program je zamišljen tako da sav pohranjen sadržaj bude javno dostupan. Objavljen je na hrvatskome i engleskom jeziku na mrežnoj stranici Etnografskog muzeja (www.emz.hr), odnosno na njezinoj poddomeni, s mogućnošću pretraživanja i povezivanja sadržaja na više razina.

Projekt digitalizacije zbirke glazbala predstavljen je u listopadu 2018. godine u Grčkoj na konferenciji ICOM-ova Međunarodnog odbora za dokumentaciju (CIDOC-a) pod nazivom *Generating and tracing the 'Provenance of Knowledge'*, kao dio šire teme *Integration of information about objects, documentation*

© 2019 Etnografski muzej Zagreb

Slika 7. Tri različite obrazovne igre

and intangible cultural heritage in documentation and communication contexts, izlaganja koje su zajednički pripremili i izložili Matija Dronjić i mr. sc. Aleksandra Vlatković (Etnografski muzej) te dr. sc. Goran Zlodi (Katedra za muzeologiju Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu). Izlaganje na spomenutom skupu probudilo je novo zanimanje i širenje informacija o predstavljenome digitaliziranom fondusu Etnografskog muzeja, te je rad o glazbalima iz Muzeja objavljen i na mrežnoj stranici tadašnje CIDOC-ove tajnice, ujedno i jedne od sudionika skupa.¹⁶

Projekt digitalizacije zbirke glazbala predstavili su autorica ovog teksta i pro-

jekta te dr. sc. Goran Zlodi, kao predstavnik tvrtke Link2, na 22. seminaru *Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* pod nazivom *Interdisciplinarnost i inkluzivnost u AKM zajednici* u Poreču 23. studenoga 2018. godine. Tema izlaganja bila je *Digitalizirana muzejska zbirka – kako je koristiti u muzejskim i pedagoškim programima na primjeru Zbirke glazbala Etnografskog muzeja u Zagrebu*. Konačno, projekt je predstavljen i u Etnografskome muzeju 21. veljače 2019. godine u povodu promidžbe obljetničke poštanske marke i nove mrežne stranice zbirke glazbala, a projekt su predstavili autorica projekta i dr. sc. Goran Zlodi.

Slika 8. Obrazovna igra prepoznavanja pojedinoga glazbala prema zvuku (audiozapisu)

BILJEŠKE

¹ Željka Petrović Osmak, *Zbirka glazbala* (Zagreb: Etnografski muzej, 2014), 16. Do šezdesetih godina 20. stoljeća metoda prikupljanja glazbala bila je usmjerena na uočavanje elemenata koji su zajednički svim slavenskim zemljama, posebice zemljama Južnih Slavena, pa su se prikupljala glazbala koja upućuju na zajedničko slavensko podrijetlo. Pritom se terenska istraživanja nisu provodila isključivo na području Hrvatske, već na cijelome Balkanskom poluotoku i šire. U Zbirci glazbala stoga se čuvaju primjerci iz Bosne i Hercegovine, Slovenije, Makedonije, Albanije, Srbije, Crne Gore, Bugarske, Poljske te s Kosova. Ipak, najveći je broj glazbala upravo iz Hrvatske.

² Više o sadržaju Zbirke glazbala i Zbirke glazbala Franje K. Kuhača (pohrana) objavljeno je u katalogu *Zbirka glazbala* u izdanju Etnografskog muzeja u Zagrebu 2014. godine.

³ Elaborat su zajednički objavili tadašnji voditelj Odsjeka za pučku muziku Božidar Širola i profesor na Odsjeku za etnologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Milovan Gavazzi, koji je postavio temelje etnološkomu znanstvenom radu u Hrvatskoj. Više u: Božidar Širola i Milovan Gavazzi, „Muzikološki rad Etnografskog muzeja u Zagrebu od osnutka do konca g. 1929.“, *Narodna starina* 10, br. 25 (1931): 3–20; Jerko Bezić, „Etnomuzikološka djelatnost Božidara Širole“, *Arti musices* 16, br. 1/2 (1985): 5–39.

⁴ Više u: Petrović Osmak, *Zbirka glazbala*.

⁵ Franjo Ksaver Kuhač, „Prilog za poviest glasbe južnoslovenske. Kulturno-historijska studija. Opis i poviest narodnih (pučkih) glazbala južnih Slavena s ilustracijama i kajdama“, *Rad Jugoslavenske akademije* 38 (1877): 2–78; 39 (1877): 65–114; 41 (1877): 1–48; 45 (1878): 1–49; 50 (1879): 44–95; 62 (1882): 134–386; 63 (1882): 71–112.

⁶ Početna ideja bila je također povezati sadržaj zbirke s videomaterijalom s kraja 19. i iz prve polovice 20. stoljeća, čuvanim u dokumentacijskim i arhivskim fondovima Etnografskog muzeja i Instituta za etnologiju i folkloristiku te dosad dostupnim jedino korisnicima arhiva. Iako je tijekom 2017. godine napravljeno istraživanje u Institutu za etnologiju i folkloristiku te su odabrane skladbe koje bi se povezivale s pojedinim predmetnim zapisima na mrežnoj stranici, tijekom 2017.

i 2018. godine usmjerilo se ipak na proizvodnju zvuka na pojedinim aerofonim i idiofonim glazbalima, stoga je povezivanje s glazbom iz arhiva Instituta planirano kao sljedeći korak u razvoju multimedijskog kataloga.

⁷ Zbirka glazbala i Zbirka glazbala Franje K. Kuhača tema su magistarskog rada autorice ovog teksta, obranjenog 2011. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom dr. sc. Grozdane Marošević. Zbirke su 1974. godine upisane u Registar pokretnih spomenika kulture Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu, a 2013. godine u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, te imaju svojstvo kulturnog dobra u smislu *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara*. Tiskani katalog *Zbirka glazbala* objavljen je 2014. godine, kada je istodobno napravljena priprema dijela materijala za interaktivni multimedijski mrežni katalog, virtualnu izložbu i međunarodni projekt umrežavanja zbirke glazbala za koji su pripremni dogovori započeli 2015. godine.

⁸ Projekt je povezan s općim ciljevima strateškog plana Etnografskog muzeja i strategije Ministarstva kulture.

⁹ Dogovori oko postavljanja Zbirke glazbala na platformu MIMO započeli su u rujnu 2015. godine nakon čega je Etnografski muzej dobio iscrpne preporuke povezane s obradom fotografija te mogućnostima i uvjetima umrežavanja. Cilj je udruženja MIMO postati jedinstvena pristupna točka informacijama o glazbenim instrumentima koji se nalaze u javnim zbirkama muzeja iz cijelog svijeta, predstavljajući jedinstvenu priliku muzejima da pridonesu aktivnosti svjetskog razmjera.

¹⁰ Kako bi osigurali dosljednu i čvrstu klasifikaciju za povjesničare glazbe i muzejske kustose, te ostvarili mogući red unutar postojećeg kaosa, 1914. godine Erich M. von Hornbostel i Curt Sachs osmislili su klasifikacijski sustav za glazbene instrumente iz svih krajeva svijeta. Prema Hornbostelu i Sachsu postoje četiri osnovne skupine glazbenih instrumenata podijeljenih prema načinu dobivanja zvuka: idiofoni, membranofoni, kordofoni i aerofoni. Sredinom šezdesetih godina 20. stoljeća Međunarodni savjet za tradicijsku glazbu (ICTM) pri UNESCO-u službeno je prihvatio klasifikaciju glazbenih instrumenata Ericha M. von Hornbostela i Curta Sachsa. Njihovu je klasi-

fikaciju preuzeo velik broj istraživača i muzeja sa zbirkama glazbenih instrumenata. Više u: Erich M. von Hornbostel i Curt Sachs, „Systematik der Musikinstrumente: Ein Versuch“, *Zeitschrift für Ethnologie* 46, br. 4/5 (1914): 553–590.

¹¹ Nina Koydl, fotografkinja.

¹² Stjepan Večković i Lana Moslavac.

¹³ S obzirom na to da se u restauratorskim radionicama Etnografskog muzeja uglavnom izvode radnje preventivne zaštite glazbenih instrumenata jer restauracija glazbala zahtijeva stručno znanje i vrlo specijalizirane materijale, uspostavljena je suradnja s obrtom Glazbala *Gojmerac* kako bi se glazbala potpuno restaurirala, zaštitili ornamenti i likovni ukrasi, obnovili dotrajali dijelovi instrumenata s originalnim materijalom te kako bi se na njima mogao proizvesti zvuk. Muzej tako radi na zaštiti i materijalnoga i nematerijalnog dijela glazbene baštine, što je jedan od ciljeva ovog projekta.

¹⁴ Glazbala *Gojmerac*, <http://www.glazbala-gojmerac.hr/> (pristupljeno 2. kolovoza 2019.).

¹⁵ Link2, www.link2.hr (pristupljeno 3. kolovoza 2019.).

¹⁶ Trilce Navarrete, „Music in Museums: Zagreb“, blog Trilce Navarrete, članak objavljen 1. veljače 2019., <https://trilcenavarrete.com/2019/02/01/music-in-museums-zagreb/> (pristupljeno 13. rujna 2019.).

LITERATURA

Bezić, Jerko. „Etnomuzikološka djelatnost Božidara Širole“. *Arti musices* 16, br. 1/2 (1985): 5–39.

Glazbala *Gojmerac*. <http://www.glazbala-gojmerac.hr/> (pristupljeno 2. kolovoza 2019.).

Hornbostel, Erich M. von i Curt Sachs. „Systematik der Musikinstrumente: Ein Versuch“. *Zeitschrift für Ethnologie* 46, br. 4/5 (1914): 553–590.

Kuhač, Franjo Ksaver. „Prilog za poviest glasbe južnoslovenske. Kulturno-historijska studija. Opis i poviest narodnih (pučkih) glazbala južnih Slavena s ilustracijama i kajdama“. *Rad Jugoslavenske akademije* 38 (1877): 2–78; 39 (1877): 65–

114; 41 (1877): 1–48; 45 (1878): 1–49; 50 (1879): 44–95; 62 (1882): 134–386; 63 (1882): 71–112.

Link2. <http://www.link2.hr> (pristupljeno 3. kolovoza 2019.).

Petrović Osmak, Željka. *Zbirka glazbala*. Zagreb: Etnografski muzej, 2014.

Širola, Božidar i Milovan Gavazzi. „Muzikološki rad Etnografskog muzeja u Zagrebu od osnutka do konca g. 1929.“ *Narodna starina* 10, br. 25 (1931): 3–20.

DIGITISATION OF THE COLLECTION OF MUSICAL INSTRUMENTS AT THE ETHNOGRAPHIC MUSEUM IN ZAGREB – FROM IDEATION TO REALISATION

The Ethnographic Museum in Zagreb in its two collections of traditional musical instruments currently holds over five hundred objects, valuable examples of folk art, testimony to the high artistic level of anonymous authors. Despite numerous published works, there are only five items from the collections in the permanent exhibition, but thanks to the digitisation project, this material has been presented in a bilingual multimedia catalogue on the Ethnographic Museum's website. The project was designed in such a way that the contents of the collections of musical instruments were linked to the corresponding audio material, the authentic sound of the individual instruments. The project aimed to make the rich collection of the Ethnographic Museum accessible to the general public, while creating an online platform for further research, exchange of experience and knowledge at national and international level. This promotes sustainable development of the intangible cultural heritage, cooperation with the local community and other institutions that safeguard and promote the traditional tangible and intangible cultural heritage of the Republic of Croatia.